plot at Didžioji St. 3 (Fig. 1). A 1.72–2.6 m thick cultural layer, the chronology of which encompasses the 14th/15th – 21st centuries, was recorded. It was determined that the lower cultural layer horizons, based on the finds discovered in them, formed in the 15th–18th centuries. In places, even to a depth of 2.2 m, they had been disturbed and destroyed through the laying of utility lines during the Soviet period and later economic activities. The bottom layer of light grey soil with pockets of sand that was excavated in Trenches 4 and 5 can be dated to the 14th/15th centuries. Fragments of 17th–18th-century masonry structures and stone paving were discovered in Trenches 1–3 (Figs. 2, 4). A monitoring brief was conducted in two areas (a total of 22.5 m^2) at the sites of planned new storm drain line segments and a new heating line. A 1.1–1.4 m cultural layer that dates to the 19th – early 21st centuries and was disturbed and destroyed in places was recorded. A fragment of the foundation of outdoor stairs dating to the first half of the 20th century was unearthed. A large collection of 15th–19th-century finds was assembled: sherds of household pottery (Fig. 3), fragments of various stove tiles, an iron needle, and two John II Casimir Vasa shillings.

Vismantas Muralis

T. Kosciuškos gatvė 6, 8

2018 m. lapkričio 17–26 d. vykdyti žvalgomieji tyrimai sklypuose T. Kosciuškos g. 6, 8 Vilniuje. Tyrimai atlikti privačiai bendrovei įsigijus šiuos sklypus su juose esančiais pastatais, iki pradedant rengti pastatų komplekso dalies remonto ar rekonstrukcijos projektinius pasiūlymus. Siekta nustatyti, jeigu yra išlikę, iki II Pasaulinio karo sklype stovėjusių neišlikusių pastatų liekanų tikslias vietas, taip pat teritorijoje slūgsančio kultūrinio sluoksnio datavimą, pobūdį. Tirta Dominyko ir Konstancijos Sluškų rūmų komplekso (UK 28024) PV dalyje.

Tirta vieta yra netoli Neries ir Vilnios (naujosios (?) vagos) santakos, visiškai netoli pilių teritorijos. 1737–1740 m. datuojamame Vilniaus plane matyti, kad tiriamame sklype būta Sluškų rūmų parko, apjuosto tvora, tvenkinio, nedidelių statinių. XVIII a. pabaigoje Rusijai okupavus Lietuvą, rūmus ir visą rezidencijos teritoriją 1831 m. nupirko caro valdžia, siekdama įtraukti ją į Vilniaus tvirtovės, skirtos apsiginti nuo sukilėlių prieš Maskvos valdžią, sistemą. 1835 m. Sluškų rūmai skirti kareivinėms. 1870 m. juose įkurtas kalėjimas, kuris čia veikė iki 1952 m. Iki II Pasaulinio karo sklypuose T. Kosciuškos g. 6, 8 būta daugiau pastatų, jų liekanų ieškota ir anksčiau (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 386–388 (L. Girlevičius)). Atliekant 2018 m. žvalgomuosius tyrimus aptikti pastatų fragmentų pavyko tik iš dalies.

Žvalgomųjų tyrimų metu tirti 8 šurfai, iš viso 22 m^2 plotas. Sugretinus senus ir dabartinius brėžinius, šurfuose 1 ir 2 ieškota pastato 13 liekanų, tačiau fragmentų nerasta. Šurfe 1 aptiktas XX a. I puse datuojamas akmenų grindinys. Šurfuose įžemio pasiekti nepavyko ir naudojant geologinį grąžtą pasiekta giliausia vieta atitinkamai yra 1,6 m ir 1,65 m. Šurfe 3 aptiktas XX a. I puse datuojamo pastato V kampas su išlikusiais sienos fragmentais ir pamatais (1 pav.). Veikiausiai tai pastatas 13, rastas 10 m į V pusę nuo šurfo 2. Šurfą užplūdus gruntiniam vandeniui, įžemį mėginta pasiekti įkalamuoju grąžtu, bet šio geologinio sluoksnio pasiekti nepavyko. Šurfe giliausia vieta pasiekta 2,2 m. Šurfe 4 po piltiniais pilkų žemių ir plytų duženų sluoksniais atkastas mūrinis–betoninis kanalizacijos kolektorius, kuris neardytas. Pasiekus 1,4 m gylį nuo žemės paviršiaus, į šurfą pradė-

1 pav. Šurfe 3 aptiktas XX a. I puse datuojamo pastato V kampas su išlikusiais sienos fragmentais ir pamatais. V. Muralio nuotr.

Fig. 1. The W corner of a first half of the 20th-century building, surviving wall fragments, and the wall foundation discovered in Test Pit 3.

jo plūsti gruntinis vanduo. Kalamas grąžtas nepanaudotas dėl plytų griuvenų. Kasant šurfą 5 po 60 cm storio griuvenomis ir tamsiai pilkomis žemėmis rastas kultūrinis sluoksnis datuojamas XVII a. I puse – XIX a. pabaiga. Kalamu grąžtu pasiektas 2,1 m gylis. Įžemis nepasiektas. Šurfe 6 ieškota katorgos priestato, tačiau jo rasti nepavyko. Ties šurfo Š ir P sienelėmis atkasti nenustatytos paskirties plytų ir molio klojiniai. Juos turbūt būtų galima sieti su Sluškų rūmų teritorijos tvoros liekanomis. Įkalamu geologiniu grąžtu įžemis šiame šurfe nepasiektas ir 2,2 m gylyje nuo žemės paviršiaus. Šurfe 7 ieškota stoginės. Tai pavyko tik iš dalies. Šurfe po viršutiniais piltiniais sluoksniais 90 cm gylyje nuo žemės paviršiaus aptiktas akmenimis ir moliu bei smulkiomis plytų duženomis grįstas grindinys. Manome, kad tai ieškomos stoginės grindų danga. Kasant gilyn rasti du plokšti natū-

2 pav. Šurfas 7 pasiekus spėjamus Sluškų rūmų teritorijoje buvusio takelio fragmentus. V. Muralio nuotr.

Fig. 2. Fragments of a suspected path unearthed in Test Pit 7 on the grounds of the Sluška palace.

ralūs akmenys – kvarcitas (?). Akmenys 40x35x 5 cm dydžio, orientuoti ŠR–PV kryptimis. Galbūt tai Sluškų rūmų teritorijoje buvusio takelio išlikę fragmentai (2 pav.). Ieškant įžemio geologiniu grąžtu, pasiekus 2,15 m gylį atsiremta į kažką kietą (grindinys?). Šurfe 8 ieškota ūkinio pastato (XX a. I pusė), tačiau jo aptikti

nepavyko. Rasta XX a. II puse datuojamo pastatėlio akmeninių pamatų liekanų. Šurfe rasti tiesiant požemines komunikacijas permaišyti sluoksniai. Panaudojus įkalamąjį grąžtą, pasiektas 2,7 m gylis. Įžemis nerastas.

Archeologinių tyrimų metu nustatyta, kad kultūrinis sluoksnis daugiau nei 1,6–2,7 m storio. Įžemis niekur nepasiektas. Tiriamai vietai būdinga tai, kad viršuje slūgso 60–90 cm (šurfe 8 daugiau nei 2,7 m) XX a. datuojami sluoksniai, o apatinę kultūrinio sluoksnio dalį semia gruntinis vanduo. Aukštas gruntinio vandens lygis apsunkino apatinių kultūrinių sluoksnių horizontų tyrimą ir datavimą. Ankstyviausi archeologinių tyrimų metu aptikti radiniai datuojami XVII (XVI?) a., tarp visų radinių datuoti XVII–XVIII a. sudarė santykinai nedidelę dalį (išskyrus šurfą 7, kurio didžiąją dalį sudaro XVII–XVIII a. radiniai), nes vyravo XIX–XX a. datuojami radiniai. Archeologinių tyrimų metu surasti radiniai perduoti LNM. Ateityje prieš atliekant bet kokius žemės kasimo darbus arba šių darbų metu (priklausomai nuo numatomų darbų apimčių) sklypuose T. Kosciuškos g. 6, 8, Vilniuje ir jų artimiausioje aplinkoje būtina atlikti archeologinius tyrimus.

T. Kosciuškos St. 6, 8

In 2018, an evaluation was conducted on the plots at T. Kosciuškos St. 6, 8, Vilnius, prior to starting to arrange for project tenders for the repair or reconstruction of the existing building complex. The investigated location is near the confluence of the Neris and Vilnia (new bed?) and very close to the castle territory. The investigated territory belonged in the late 17th–18th centuries to the magnificent baroque palace complex of the Sluška magnate family and was the site of the palace's enclosed park, a pond, and small structures. After Russia occupied Lithuania in the late 18th century, the palace and the residence's entire grounds were purchased in 1831 by the tsarist government with the aim of including it in the Vilnius fortress system, which was designed to defend against the anti-Moscow rebels. In 1835 the Sluška palace was designated a barracks. In 1870 a prison was created in the palace and functioned until 1952. Up until the Second World War, there were a greater number of buildings on the plots at T. Kosciuškos St. 6, 8 than there are now and their remains were sought during the investigation. The 2018 evaluation to discover building fragments was only partially successful and determined that the cultural layer is over 1.6–2.7 m thick. Sterile soil was not reached anywhere. The investigated locations were characterised by a 60–90 cm thick (in Test Pit 8 over 2.7 m) 20th-century layers lay on top (Figs. 1, 2) while the lower part of the cultural layer is waterlogged. The high ground water level hindered the investigation and dating of the lower cultural layer horizons. The earliest finds discovered during the investigation date to the 17th (16th?) century but 17th–18th-century finds comprised a relatively small fraction (except in Test Pit 7, where the bulk of the finds came from the 17th–18th centuries) because 19th–20th-century finds predominated.

Dalia Ostrauskienė,
Justina Stankevičiūtė

Šv. Stepono gatvė 12

2018 m. UAB „IREC Baltic“ Šv. Stepono g. 12 sklype pradėjo statyti gyvenamąjį pastatą su požeminiais garažais. Prieš vykdant statybos darbus detaliuosius tyrimus atliko KVP. Sklypas 2018 m. nebuvo iki galo ištirtas, tyrimus numatyta pratęsti 2019 m.